

Datu valsts inspekcijas darbības pārskata kopsavilkums (2012.gads)

DVI veic personas datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu, kā arī veic uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumu, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu, saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu.

Nodrošināt personas datu aizsardzības uzraudzību, atbilstoši iepriekš minēto likumu un Eiropas Savienības normatīvā regulējuma prasībām, 2012.gada ietvaros DVI veica 496 pārbaudes par personas datu apstrādes atbilstību Fizisko personu datu aizsardzības likumam. Salīdzinot ar 2011.gadu, ņemot vērā 296 saņemtās iedzīvotāju sūdzības, personas datu apstrādes pārbažu skaits palielinājās, ieskaitot pārbažu veikšanu sadarbībā ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu datu aizsardzības uzraudzības institūcijām. Tika saņemti arī vairāki trešo valstu pilsoņu iesniegumi par viņu tiesībām piekļūt saviem datiem Šengenas informācijas sistēmā.

Pārbaudot sūdzībās ietverto informāciju un veicot pārbaudes, personas datu apstrādes pārkāpumi tika konstatēti un administratīvie sodi tika piemēroti 73 gadījumos – 52 brīdinājumi un 21 naudas sods (kopumā par 18 910 LVL).

Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu nedaudz samazinājies ir to gadījumu skaits, kad sods tiek piemērots par informācijas nesniegšanu DVI, tomēr šādi pārkāpumi joprojām ir daudz. Lielākoties administratīvie sodi tiek piemēroti par nelikumīgu personas datu apstrādi (tai skaitā tiek pārkāpts Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.pants, 10.panta pirmā daļa), tomēr 2012.gadā ir pieaudzis arī to gadījumu skaits, kad administratīvais sods tiek piemērots par informācijas nesniegšanu datu subjektam (tiek pārkāpts FPDAL 8., 9. vai 15.pants). Tas liecina, ka datu subjekti arvien vairāk ir informēti un izmanto savas likumā noteiktās tiesības.

2012.gada ietvaros sūdzības galvenokārt tika iesniegtas par šādām personas datu apstrādes jomām:

- personas datu nodošana parādu piedziņas veikšanai;
- personas kā uzņēmuma darbinieka reģistrēšana Valsts ieņēmumu dienestā bez šīs personas piekrišanas būt par darbinieku;
- datu subjekta pieprasītās informācijas nesniegšana;
- personas datu publicēšana internetā un cita veida personas datu nodošana trešajām personām.

Vienā gadījumā parādu piedziņas kompānijai par personas datu glabāšanu kredītvēstures datu bāzē, kurā ietvertie personas dati ir pieejami trešajām personām, un par informācijas nesniegšanu datu subjektam tika piemērots administratīvais sods 2000 LVL apmērā. Šādu pārkāpumu samazināšanos turpmāk varētu veicināt Parādu ārpustiesas atgūšanas likums, kurš stājās spēkā 2012.gada nogalē un kurš precīzāk regulē prasības parādu piedziņas uzņēmumiem un darbības ar personas datiem, kuras parādu atgūšanas procesā ir atļauts veikt.

Personas datu apstrādes pārbaudes tiek veiktas arī pēc DVI iniciatīvas un, pamatojoties uz masu informācijas līdzekļu un citu iestāžu sniegtās informācijas. 2012.gadā DVI visvairāk šādas pārbaudes veica, pamatojoties uz informāciju, kuru sniedza Valsts un pašvaldības policija, kuras ziņoja par tiem gadījumiem, kad personas savu personas datu vietā izmantoja citu personu personas datus. Šādu gadījumu skaits 2012.gadā salīdzinoši ar 2011.gadu ir palicis nemainīgi liels.

Veicot Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma uzraudzību, DVI 2012.gadā veica 13 pārbaudes, tai skaitā piemēroja vienu administratīvo sodu 1300 LVL apmērā par nelikumīgu personas datu apstrādi un nelikumīgu komerciālu paziņojumu sūtīšanu.

Ņemot vērā 2012.gadā veikto pārbažu ietvaros gūto pieredzi un konsultācijas uzdotos jautājumus, 2013.gadā DVI plāno kā prioritātes personas datu aizsardzības uzraudzības jomā izvirzīt personas datu apstrādi darba tiesisko attiecību ietvaros, personas datu drošību un datu subjekta tiesības iegūt no pārziņa informāciju par datu subjekta personas datu apstrādi.

2012.gadā DVI tika reģistrētas 463 personas datu apstrādes un izmaiņas personas datu apstrādē. Faktiski reģistrēto personas datu apstrāžu skaits pārsniedza plānoto personas datu apstrāžu skaitu par 32,2% (plānots reģistrēt - 350 apstrādes), jo tika veiktas sektorālās pirmsreģistrācijas pārbaudes, kuru rezultātā palielinājās reģistrēto personas datu apstrāžu skaits (īpaši attiecībā uz videonovērošanu un ģimenes ārstu veikto personas datu apstrādi).

2012.gada ietvaros tika sekmēta sadarbība ar Baltijas valstu datu aizsardzības uzraudzības institūcijām, DVI pārstāvjiem piedaloties pirmajā Baltijas valstu personas datu aizsardzības institūciju sanāksmē, kas notika 2012.gada 1. un 2.martā Pērnavā, Igaunijā. Sanāksmes ietvaros tika panākta vienošanās par 2012.gada ietvaros īstenojamu kontroles pasākumu personas datu aizsardzības jomā, kas tika īstenots vienlaicīgi visās trīs Baltijas valstīs – personas datu aizsardzības uzraudzības institūciju vienotais kontroles pasākums attiecībā uz Radisson Blu viesnīcu veikto personas datu apstrādi.

Viena no DVI prioritātēm 2012.gadā bija nodrošināt Šengenas novērtēšanas vizītes koordinēšanu Latvijā attiecībā uz personas datu aizsardzību, kas notika 2012.gada 16.-18.oktobrī. Vizītes ietvaros Latvija kopumā guva pozitīvu vērtējumu par personas datu aizsardzības uzraudzības nodrošināšanu praksē.

Prioritārie pasākumi 2013.gadam:

- 1) dalība diskusijās par Eiropas Komisijas iniciēto reformu datu aizsardzības jomā;
- 2) Baltijas valstu datu aizsardzības institūciju 2.ikgadējās sanāksmes organizēšana un vienotas pārbaudes veikšana;
- 3) Rekomendāciju – „Personas datu aizsardzības darba tiesisko attiecību ietvaros” un „Datu drošība” izstrāde.

Plašāk par DVI – www.dvi.gov.lv